

Hona demokrazia berria

Wall Streetetik etorria:

Dolar bat = Boto bat

Pello Zubiria Kamino
@pellozubiria

Dio Ammar Belhimer abokatu eta ekonomialari aljeriarrak finantzen munduko burtsa nagusia den Wall Streetek irudikatzen dituela neoliberalismoaren bi titiak: espekulazioa eta zorpetzea. Ordena neoliberalera nagusitu da munduan, bera da 90eko hamarkadatik inolako ez kontra-boteretik eta ez araurik onartzen ez duen jainko berria. Munduan ez da salbuespenik geratu finantza merkatuen kontrolpetik.

“Munduaren bihotzaren jabe egin da Diru jainkoa eta hor datza lehenbiziko terrorismoa, esan du Frantzisko aita santuak. Ordena neoliberalaren oinarrian dagoen Washingtoneko Kontsentsuaren arauak definitzeko parafraseatu behar bagenitu Moisesi Sinai mendian Jainkoak emandako Hamar Manamenduak, integritismo neoliberalaren dekalogo txundigarria osatuko lukete: dena pribatizazio eta liberalizazio ekonomiko, banku zentralak hazkundeaz ahaztuta inflazioa eta gehienez ere prezioen egonkortasuna ez den beste ezeri erreparatzen ez diotenak, errealitatearen deformazioa, ebaluazioen jainkotzea, justiziarekiko mesprezua, kasta baten nagusitasuna, sekuritarismoaren ametsa...”

Ammar Belhimer (1950) mintzo da horrela *Wall Streeten hamar manamendu berriak* liburuan. New York, Londres, Brusela edo Shanghaiko pulpituetatik urrun Aljerren argitaratu duenez, ez du gure artean oihartzun handiegirik izan. Aldiz, zenbaiten ustez Belhimer ausartu da XXI. mendeko kapitalismoaren analisia egitean Thomas Pikettyren erradiografia famatuaren mugak haustera. Beste hainbat libururen artean *Terrorisme, face caché de la mondialisation* publikatu berri duen Richard Labévièrek eman dio oihartzuna Europan.

Zuzenbidean doktore, unibertsitateko irakasle eta kazetaria da Belhimer. Zenbait hedabideren sorreran parte hartua da, agintarien zentsura sufritua ere bai.

1998ko liburu batean aztertua zuen Aljeriaren kanpo-zorra eta 2016ko *Udaberriak basamortuetan*en Tunisiatik Siriarira mundu musulmana inarrosi duten *udaberri* famatuak analizatu ditu.

Aljeriatik begiratuta, Belhimerrek ikusten du kapitalismo finantzarioak azken muturreraino eramanez duela ekonomia arau gabetzea, azkenean geratzeko munduaren jabe absolutu. 1996an Davosen, Munduko Ekonomi Foroaren baitan, Hans Tietmeier Alemaniako banku zentralerako buruak iragarri zuen gisan: “Finantza merkatuek gero eta gehiago jendarme lana egingo dute. Politikariek ulertu behar dute hementik aurrera finantza merkatuen kontrolpean daudela eta ez bakarrik norbere herrialdeko eztabaiden menpe”.

Zazpi urte lehenago, 1989an aipatu zen lehenbizikoz *Washingtoneko Kontsentsua*, Sobiet Batasunaren blokea hondoratutakoan mundu osoari aplikatzeko bide horri bilakatu zutena. Nazioarteko erakunde eta itun finantzarioek geroztik formula bera aplikatu diote larrialdian dagoen edozein herrialderi: sektore publikoa desegin, zerbitzu publikoak pribatizatu, subentzioak galarazi, enpleguan malgutasuna eta prekariotza ezarri, oinarritzko beharretan ere (ura, hezkuntza, osasuna...) etekinaren legea nagusitu.

Ipar aberatseko langileok formularekin nozitu dugu gure lanpostu askoren deslokalizazioa. Hego aldetik begiratuta, ordea, Belhimerrek ohartarazten

digu haiek ere ez dituela aberastu deslokalizazioak. Enpresak bai eraman dituzte Hego aldera baina horiek sortutako balioa, aberastasuna, berriro Iparre-eramateko hainbat tresna erabilia: atzerriko inbertsioen zerga gabetzeak, zor publikoaren kobraketak...

Islandian bezala, agintariei “Ez” esan

Munduko elite aberatsenaren zigorgabetasuna noraino iristen den azpimarratzeko, Belhimerrek aipatzen du munduko banku handienetakoa den Goldman Sachseko lehendakari Lloyd Blankfeinek kazetari bati esandako hura: “Ni ez naiz bankero bat baizik, Jainkoaren lana egitera behartua”. 2008ko krisitzararen beroenean botatako harropuzkeria.

Neoliberalismoak ondorio politiko nagusien artean ekarri du botere guztia eskuratu duen oligarkiaren nabarmenkeria, “negozio munduaren eta politikaren arteko inzesto eten gabea”. Bush aita-semeetatik hasi eta Silvio Berlusconiagandik segituz Donald Trumperraino azken 30 urteotako zerranda osatzen hastea ez du merezi. Errusian eta bestetan begiratu gero, eredu mundu osoan nagusitu dela ezin uka.

Kontua da neoliberalismoaren logika bete-betean sartu dela armadetan ere. AEBetako militarren ikerketak darabiztatzen DARPA agintariak, esaterako, burtsetan petrolio merkatuaren espekulaziorako erabiltzen diren aurreikuspen tresnak darabiztatu bere estrategiak finkatzeko. Horrela, “globalizazioaren

Politico hedabidetik hartutako argazkian Hillary Clintonen ondoan Lloyd Blankfein Goldman Sachs bankuko buru nagusia. Berea bezalako finantza erakundeek eragindako krisi betean esan zion kazetariari: "Ni ez naiz bankero bat baizik, Jainkoaren lana egitera behartua". Oinezko jendearengandik gero eta urrunago bizi den eliteak lortu du, dio Ammar Belhimerrek, demokraziaren mamia eraldatzea, "buru bat = boto bat" izatetik "dolar bat = boto bat" bihurtzera.

bideragarritasuna eta egongorasuna" AEBen interes nazional hil ala bizikoen mailan kokatu dute, hau da, gerra justifikatzen duten interesen mailan.

Ekialde Hurbileko gerra berrien atzean ere, esan du Belhimerrek *Reporters* aldizkari aljeriarrean, dago petrolio konpainiek eta arma saltzaileek osatutako munduko aliantza, haiek agintzen baitiete zer egin bai Mendebaldeko gobernuari eta bai petrolio ekoizleei. "Gerra horiek petrolioaren prezioa igotzen dute, negozioaren marjinak eta konpainien etekinak bezala. Estatu Batuek gerrak abiatu dituzte ez prezioa merke edukitzeko baizik eta petrolioarengatik atxikitzeko".

Hasi bai baina amaierarik ez duten gerra horien bidez mundializazioak, dio Belhimerrek, nazio-estatuak suntsitzen ditu horien ordez ezartzeko merkatuek

antolatutako gobernantza globala: "Estatuaren papera hartu duten subjektu berriok, finantza enpresa subiranook, mamitzen dute eredu mafioso orokortu bat, zeinaren ezaugarriak baitira metropolian pentsamendu ekonomikoaren militarizazioa ezartzea eta atzerrian ekonomia bortxaz itxuraldatzea".

Zer daukagu gaur? Sistema demokratiko berria demokrazia totalitario bat da. *Dolar bat = Boto bat* araua nagusitu da, terrora halabehar bihurtuz, ultra-eskuindarra indartzen, ezkerre galduta, klaseertainak gain behera, *morroiaren* sindromea edonon...

Etorkizuneko arrisku nagusiak? Enpresa birtualak eta finantza sistemak dirua gero eta gehiago espekulaziora bideratzea, paradisu fiskaletatik internetez kudeatutako funtsen bidez. 2035a bitartean amaituko omen da inperio

amerikarraren nagusitasuna, mundua polizentrikoa izanen da. 2050 ingururako merkatua ez da aseko urruneko kontrolarekin eta herritarren artean sustatuko da nork bere burua kontrolatzea industriak horretarako sortutako objektuen bidez. Horrela aurreikusten du Belhimerrek mundua pasako dela merkatuzko demokraziak edukitzetik demokraziarik gabeko merkatua izatera: "Planeta mailako merkatuak urratuko ditu demokraziaren legeak, demokrazia izatez lokala baita".

Itxaropenik? Islandia aipatzen du beti Belhimerrek. Kanpo zorraren krisiaren erdian, 2010ean Islandiako herritarrek "Ez" handi batez erantzun zieten zor ez legezkoak pagarazi nahi zizkieten politikariari. "Krisiari aurre egiteko lehenbiziko erreakzio burutsua izotzetatik iritsi zitzaigun" dio desertu ertzetik. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

50 urtez elkarrekin